

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	25 mei 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-BSB-2022-0160	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8241FB96	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UWBRIEF VAN	27 januari 2022	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	Voorschriften	ONDERWERP	Ontheffing schadebestrijding

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag d.d. 27 januari 2022 van Stichting Faunabeheereenheid Utrecht (hierna: de aanvrager of FBE), om ontheffing op grond van artikel 3.34, derde lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het beleidskader Wet natuurbescherming en de Interim Verordening provincie Utrecht 2021 hebben wij besloten:

- Ons besluit van 3 augustus 2018, met kenmerk Z-WNB-SB-OV-2018-0790 en nummer 81D63E27, met als aanvrager Stichting Zwerfkatten Nederland, in te trekken en te vervangen door onderhavig besluit;
- Ontheffing te verlenen, van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.24, tweede lid, van de wet, waardoor het mogelijk is voor de ontheffinggebruiker zich buiten gebouwen te bevinden met vangmiddelen;
- Ontheffing te verlenen, van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.34, eerste lid, van de wet, voor zover dit betreft het uitzetten van de verwilderde kat¹;
- Ontheffing wordt verleend per heden tot en met uiterlijk 31 december 2024.

II. Omschrijving van de aanvraag

Er wordt ontheffing gevraagd om in de gehele provincie Utrecht (binnen en buiten de bebouwde kom) de verwilderde kat (*Felis catus*) te mogen vangen. Daarnaast wordt ontheffing gevraagd van het verbod op het uitzetten van dieren van deze soort, nadat zij gevangen en gecastreerd/gesteriliseerd zijn volgens de gedragscode Trap, Neuter, Return/Relocate - Care (hierna: TNR-C). Een belangrijk doel van deze methode is om schade aangericht door de verwilderde kat aan de natuur te beperken en hiermee een alternatief te bieden voor afschot. Het weer uitzetten, in

¹ Verwilderde kat wordt in dit besluit als een allesomvattende term gebruikt voor de volgende 'varianten': een verwilderde zwerfkate - een kat die meerdere malen buiten gezien is, op afstand blijft van mensen en na omgevingsonderzoek geen aanwijsbare tekenen van een eigenaar heeft; een wilde zwerfkate - een kat die niet gesocialiseerd is op mensen, buiten het zicht van mensen leeft en in de natuurgebieden zonder hulp van mensen leeft; een schuurkat: een kat die nuttig werk op een boerderij of vergelijkbare omgeving verricht als knaagdiervanger en op afstand blijft van mensen.

eigenaarsverband, van geneutraliseerde individuen maakt onderdeel uit van een integrale aanpak, gericht op het verkleinen van de populatie in Nederland.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

IV. Toetsingskader

De verwilderde kat geniet geen bescherming onder de wet, echter:

Artikel 1, tweede lid, van de wet definieert dieren als volgt: *"Dieren in al hun ontwikkelingsstadia, levend of dood, delen van dieren, uit deze dieren verkregen producten, of ander zaken voor zover bekend uit een begeleidend document, de verpakking, een merk of etiket, of uit andere omstandigheden blijkt dat het gaat om delen van dieren of daaruit verkregen producten, met uitzondering van eieren"*. De verwilderde kat valt binnen de reikwijdte van deze definitie;

Volgens de algemene zorgplicht, artikel 1.11, eerste en tweede lid onder a en c, van de wet, dient een ieder voldoende zorg in acht te nemen voor onder andere in het wild levende dieren, en dient een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren, en voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken;

In artikel 3.24, eerste lid, van de wet, is bepaald dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt;

In artikel 3.24, tweede lid, van de wet is bepaald: *"het is verboden zich buiten gebouwen te bevinden met bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren, of met materialen ter onmiddellijke vervaardiging van die middelen, indien redelijkerwijs moet worden aangenomen dat die middelen of materialen zullen worden gebruikt voor het doden of vangen van dieren"*;

In artikel 3.10, onder e, van het Besluit natuurbescherming, is bepaald: *"als middelen als bedoeld in artikel 3.24 van de wet, worden (onder andere) aangewezen vangkooien, met uitzondering van vangkooien geschikt en bestemd voor het vangen van verwilderde katten en verwilderde duiven binnen de bebouwde kom"*;

Het verbod geldt dus niet voor vangkooien binnen de bebouwde kom. Vangkooien en kastvallen zijn binnen het systeem van de wet twee verschillende middelen. Voor gebruik van het middel kastval is derhalve ook binnen de bebouwde kom een ontheffing vereist.

Artikel 3.34, eerste lid, van de wet, is bepaald dat het verboden is dieren of eieren van dieren uit te zetten.

V. Toetsing

Achtergrond

De verwilderde kat maakt onder meer jacht op beschermde of bedreigde diersoorten waarvoor de provincie via de wet de plicht heeft om deze in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden. De verwilderde kat vormt dan ook een bedreiging voor zowel deze soorten als in bredere zin de biodiversiteit. Hierdoor is het noodzakelijk het aantal verwilderde katten terug te dringen. In het verleden was binnen de provincie Utrecht afschot hiervoor een toegestane methode. Voor afschot van de verwilderde kat is inmiddels weinig maatschappelijk draagvlak, hetgeen mede blijkt uit de op 11 november 2020 in Provinciale Staten aangenomen motie 105A ("Stop afschot katten"). Een direct gevolg van de aanname van motie 105A is dat het in Utrecht niet langer is toegestaan de verwilderde kat te bestrijden middels afschot.

Om een alternatief te kunnen bieden voor het middel geweer heeft de provincie, samen met een werkgroep die bestond uit een vertegenwoordiger namens de weidevogelcoördinatoren, de Algemeen Directeur van de Stichting Zwerfkatten Nederland, het hoofd Dierenwelzijn en Public Affairs van de Stichting Dierenlot en de FBE een plan van aanpak (hierna: PvA) uitgewerkt voor toepassing van de TNR-C methode. De uitvoering van dit PvA moet inzicht geven en cijfers opleveren op basis waarvan kan worden beoordeeld of TNR-C een goede en haalbare vorm van alternatief beheer is voor de bestrijding van de verwilderde kat in het landelijk gebied binnen de provincie Utrecht. De werkgroep is, ter begeleiding van de uitvoering, nu voortgezet onder voorzitterschap van de FBE en heeft dezelfde samenstelling behouden. De coördinatie van de uitvoering wordt gedaan door de FBE.

Opdracht voor toepassing TNR-C in landelijk gebied

De aanvrager heeft naar bovengenoemde aanleiding, en vanuit haar coördinerende rol, een opdracht verstrekt aan de Stichting Zwerfkatten Nederland (hierna: SZN) voor het uitvoeren van de TNR-C methodiek (hierna: TNR-C) in het landelijk gebied binnen de provincie Utrecht. Deze opdracht wordt grotendeels gesubsidieerd door de provincie Utrecht. Doelstelling hierbij is een meerjarige structurele oplossing te bieden voor de schade die aan de natuur wordt aangebracht door de verwilderde kat. De aanpak:

- a. gevangen individuen van de verwilderde kat in weidevogelkerngebieden worden in eigenaarsverband herplaatst (en niet teruggezet op de vangplek);
- b. schuurkatten worden teruggeplaatst op het boeren erf;
- c. zwerfkatten op de diverse vakantieparken (indien aanwezig) worden in overleg met de terreinbeheerder herplaatst dan wel teruggezet;
- d. alle kittens worden weggevangen en gesocialiseerd, waarna ze als huiskat geadopteerd worden;
- e. er worden geen verwilderde katten in natuurgebieden/weidevogelgebieden herplaatst.

Gevangen verwilderde katten worden niet teruggeplaatst in het buitengebied of op plekken waar de katten weer eenvoudig toegang hebben tot de natuur, ook niet na behandeling. Terugplaatsing in landelijk gebied is altijd gekoppeld aan een (nieuw) gezins-/eigenaarsverband. Voor het vangen van de verwilderde kat wordt waar mogelijk de hulp ingeschakeld van jachtaktehouders die gevangen individuen zo spoedig mogelijk overdragen aan SZN voor de verdere toepassing van de TNR-C methodiek.

Er zal begonnen worden met het uitkammen van het gebied Polsbroekerdam, dat is gelegen in één van de weidevogelkerngebieden en verder zal er gevangen worden op afroep. Naar aanleiding van tussenevaluaties, die worden besproken in de werkgroep, kan worden besloten tot uitbreiding of wijziging van de gebiedskeuze en kunnen de werkzaamheden verder worden geoptimaliseerd. De opdracht heeft een looptijd tot uiterlijk 31 december 2024 en de resultaten hiervan worden door de aanvrager, SZN en de provincie 2 keer per jaar geëvalueerd. De aanvrager zal de resultaten van deze opdracht verwerken in het jaarverslag, onder andere op basis van door de SZN geleverde informatie.

Toepassing TNR-C binnen de bebouwde kom

SZN heeft inmiddels een ruime ervaring met de TNR-C methodiek opgedaan binnen de bebouwde kom: sinds 3 augustus 2018 heeft SZN een ontheffing van de provincie Utrecht om uitzetten van de verwilderde kat, in combinatie met de TNR/C methodiek, binnen de bebouwde kom mogelijk te maken. Deze ontheffing is geïntegreerd in dit besluit en komt hierdoor te vervallen.

De verwilderde kat, populatie

In het Faunabeheerplan 2019-2025 van de FBE is te lezen dat de populatie van de verwilderde kat in de provincie Utrecht wordt geschat op bijna 27.000 individuen. Het aantal verwilderde katten in het buitengebied wordt geschat op 6 per 100 hectare. Hiermee is het gemiddeld aantal verwilderde katten in het (landelijk) werkgebied van de FBE Utrecht te schatten op bijna 7.000 verwilderde katten. De overige 20.000 verwilderde katten bevinden zich in het stedelijk gebied van de provincie. De uitvoering vormt een alternatief voor de ca. 400 verwilderde katten die gemiddeld jaarlijks werden afgeschoten.

Overwegingen:

1. Predatie: Zoals reeds genoemd is het natuurbesluit van de provincie gericht op behoud en herstel van de biodiversiteit. Daarom wil de provincie zo veel mogelijk voorkomen dat een toegevoegde predator als de verwilderde kat de predatiedruk verhoogt en/of concurreert met predatoren die hier van nature voorkomen en hierdoor het ecologische evenwicht verstoort.
2. Zoönosen: Uit het rapport 'Wat op de zwerfkatt' van juni 2016 van de Raad voor Dierenaangelegenheden is gebleken dat de verwilderde kat een besmettingsbron vormt voor toxoplasmose (infectieziekte veroorzaakt door een eencellige parasiet) en toxocara (klachten veroorzaakt door rondwormen). Ruim 70% van de populatie verwilderde kat blijkt na onderzoek minstens één van deze infecties bij zich te dragen. Ondanks dat de verwilderde kat niet de enige besmettingsbron vormt (het kan bijvoorbeeld ook opgelopen worden door het eten van onvoldoende verhit vlees) kan niet uitgesloten worden dat de verwilderde kat hier debet aan is.
3. Vervuiling en geluidsoverlast: de verwilderde kat kan met name door diens territoriale gedrag (sproeien en vechten) overlast veroorzaken voor burgers. Met name wanneer de draagkracht van het gebied maximaal benut is, komen conflicten en bijbehorende overlast vaker voor.

Overwegingen 2 en 3 zijn voornamelijk van toepassing op situaties die zich voordoen binnen de bebouwde kom.

Beoordeling:

Gezien het bovenstaande is een vermindering van het aantal verwilde katten zeer wenselijk. Het toepassen van de TNR-C methode, en het verkleinen van de populatie van de verwilde kat als gevolg hiervan, past binnen het natuurbeleid van de provincie. Om de werking van de methode te borgen is een gedragscode opgesteld, waarin maatregelen zijn opgenomen (bijlage 2). Om inpassing in het provinciaal natuurbeleid verder te faciliteren zijn in de ontheffing aanvullende voorschriften opgenomen.

Preventie aan de voorkant:

Om de instroom van nieuwe individuen te stoppen, is het bevorderen van verantwoord kattenbezit van belang. Verantwoord kattenbezit omvat: het geven van voorlichting en educatie aan de katteneigenaren. Mensen beseffen het belang van tijdig chippen & registreren en castreren/steriliseren vaak onvoldoende, raken hun kat kwijt of worden verrast door hun drachtige poes of door geboorten. Het promoten van het chippen en registreren van katten maakt dat een rondzwervende kat thuisgebracht kan worden. Binnen het PvA wordt deze voorlichting actief gegeven aan de bewoners van de gebieden waar vangacties plaats gaan vinden. Hiernaast zetten de bij de uitvoering betrokken organisaties deze voorlichting kracht bij door communicatie via eigen kanalen.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande menen wij dat voldoende is onderbouwd waarom ontheffing verlenen van de verbodsbepalingen in artikel 3.24, tweede lid, en artikel 3.34, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze treft u aan als bijlage bij dit besluit (bijlage 1).

VI. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

VIII. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere hoofdstukken uit de wet, wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

IX. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- Stichting Zwerfkatten Nederland te Nieuw-Beijerland;
- RUD Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Leefomgeving

BIJLAGE 1

Voorschriften en beperkingen verbonden aan het besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht d.d. 25 mei 2022, met zaaknummer Z-WNB-BSB-2022-0160. Naast de wettelijke voorschriften voortvloeiend uit de Wet natuurbescherming verbinden wij aan dit besluit de volgende voorschriften en beperkingen:

Gebruiksvoorschriften ontheffinggebruiker

Door gebruikmaking van dit besluit verklaart ontheffinggebruiker kennis te hebben genomen van de inhoud van op dit besluit van toepassing zijnde Algemene Gebruiksvoorschriften Ontheffingen Faunabeheer, zoals deze van toepassing zijn op het moment dat van dit besluit gebruik wordt gemaakt. Deze Algemene Gebruiksvoorschriften Ontheffingen Faunabeheer worden hier als herhaald en ingelast beschouwd en zijn te raadplegen via het webadres:

<https://www.provincie-utrecht.nl/loket/vergunningen-ontheffingen/ontheffing-wet-natuurbescherming-dieren-en-planten>.

Reikwijdte

Dit besluit geldt met betrekking tot artikel 3.24, tweede lid, van de wet, voor het gebruik van kastvallen en vangkooien bij het vangen van de verwilderde kat binnen het gehele werkgebied van de FBE Utrecht.

Dit besluit geldt met betrekking tot artikel 3.34, eerste lid, van de wet, voor zover dit betreft het uitzetten van de verwilderde kat, voor gebruik binnen het gehele werkgebied van de FBE Utrecht, maar uitsluitend binnen de bebouwde kom zoals vastgesteld op grond van de Wegenverkeerswet.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften:

1. Dit besluit geldt tot en met uiterlijk 31 december 2024.
2. Van dit besluit, voor zover het betreft het uitzetten van de verwilderde kat, mag uitsluitend gebruik gemaakt worden door Stichting Zwerfkatten Nederland of hieraan gelieerde stichtingen.
3. Van dit besluit, voor zover het betreft het gebruik van vangmiddelen buiten de bebouwde kom, mag gebruik worden gemaakt door bovengenoemde partijen alsmede jachtaktehouders en indien hiervoor toestemming is verkregen van de grondgebruiker.
4. Bij vangacties in natuurgebieden dient aanvullend op individueel niveau toestemming te zijn verkregen van de grondgebruiker of de terreineigenaar voor het mogen betreden hiervan.
5. Jachtaktehouders dragen gevangen individuen van de verwilderde kat zo spoedig mogelijk over aan SZN die een correcte behandeling volgens de TNR-C gedragscode garandeert.
6. Gebruikers van dit besluit dienen hiervan een kopie bij zich te dragen.

Voorschriften in aanvulling op de TNR gedragscode (bijlage 2 bij dit besluit):

7. Gevangen en behandelde individuen mogen enkel worden uitgezet binnen de bebouwde kom, zoals vastgesteld op grond van de Wegenverkeerswet.
8. Gevangen en behandelde individuen worden niet teruggeplaatst in het landelijk gebied waar deze eenvoudig toegang hebben tot de natuur: herplaatsing in het landelijk gebied is altijd gekoppeld aan een (nieuw) gezins- of eigenaarsverband.
9. Herplaatsing van gevangen en behandelde individuen in landelijk gebied vindt uitsluitend plaats buiten weidevogelkerngebied.
10. Met betrekking tot TNR-C gerelateerde activiteiten in landelijk gebied rapporteert SZN aan de aanvrager in ieder geval ééns per kwartaal een cijfermatig overzicht van de met betrekking tot TNR-C gerelateerde activiteiten in het landelijk gebied, met vermelding van in ieder geval: a) de aantallen gesignaleerde verwilderde katten per locatie, b) het aantal per locatie gevangen individuen, c) het aantal met TNR-C behandelde individuen, d) het aantal onder (nieuw) eigenaarsverband teruggeplaatste individuen, e) het aantal niet herplaatsbare/geëuthanaseerde individuen.
11. De aanvrager neemt de resultaten van bovengenoemde rapportage op in het jaarverslag.
12. Met betrekking tot TNR-C gerelateerde activiteiten binnen de bebouwde kom zoals bepaald op grond van de Wegenverkeerswet rapporteert SZN aan de provincie Utrecht de aantallen gevangen individuen, de locaties van terugplaatsing en een evaluatie van de wijze waarop de ontheffing heeft uitgewerkt. Deze rapportage wordt jaarlijks uiterlijk in maart over het voorafgaande kalenderjaar gedaan en ingestuurd naar: Servicebureau@provincie-utrecht.nl

Bijlage 2: Gedragscode TNR-C (Trap- Neuter – Return/Relocate & Care)

Inleiding

Stichting Zwerfkatten Nederland is opgericht om neutralisatie (sterilisatie- en castratie-) projecten en alles wat daarmee samenhangt te ondersteunen en daar waar mogelijk uit te voeren opdat het aantal zwerfkatten in Nederland verminderd wordt en zwerfkatten in Nederland een zeldzaamheid worden.

Stichting Zwerfkatten Nederland is dé belangenbehartiger voor alle zwerfkatten-organisaties die gespecialiseerd zijn in verwilderde en wilde zwerfkatten in Nederland.

Het ontwikkelen en stimuleren van landelijke samenwerking en een hecht netwerk tussen de zwerfkattenorganisaties onderling maakt dat capaciteit in kennis en kunde elkaar aanvullen en versterken. Daarnaast is het maken van samenwerkingsafspraken met landelijk betrokken organisaties belangrijk, opdat efficiënt en effectief de verwilderde zwerfkatt geholpen wordt met gebruikmaking van alle stakeholders zoals ambtenaren van gemeenten en provincies, dierenwelzijnsorganisaties, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, de 12LandschappenNL, de LTO, de Recron en de Jagersvereniging.

Stichting Zwerfkatten Nederland biedt een diervriendelijke oplossing door neutralisatieprojecten uit te voeren en verwilderde zwerfkatten waar mogelijk te (re-) socialiseren en herplaatsen als terugzetten op de vanglocatie niet wenselijk is.

TNR-C

TNR-C vanuit Stichting Zwerfkatten Nederland wordt ingezet om:

1. het aantal verwilderde en wilde zwerfkatten te verminderen door
 - a. het neutraliseren van zwerfkatten zodat er geen kittens geboren worden
 - b. door waar mogelijk zwerfkatten te resocialiseren en te herplaatsen in een thuis of op een buitenplek
 - c. door verwilderde kittens te socialiseren en plaatsen als huiskat
2. het welzijn te verbeteren door permanente monitoring van zwerfkattenkolonies (bijvoeren, schuilplaatsen bieden, veterinaire hulp geven bij zieke en gewonde dieren en het wegvangen van nieuwe aanwas)
3. de predatiedruk van de kat op weide- en akkervogels en bedreigde diersoorten in en rondom Natura 2000 gebieden te verlagen
4. het actief in te zetten op neutralisatie bij boerderij/schuurkatten en zo te voorkomen dat er aanwas van zwerfkatten in weilandgebieden ontstaat
5. het publiek bewust te maken van hun verantwoord eigenaarschap en
6. op systematische wijze te inventariseren hoeveel zwerfkatten waar gevangen worden opdat een beeld ontstaat hoe groot en waar het zwerfkattenprobleem in Nederland aanwezig is.

Door de samenwerking te zoeken met landelijke organisaties, worden waar mogelijk en gewenst, nulmetingen verricht voorafgaand aan vangacties opdat het effect van de vangacties na een jaar gemeten kunnen worden.

Samenwerking

Stichting Zwerfkatten Nederland maakt landelijke afspraken rondom het vangen van kolonies zwerfkatten. Stichting Zwerfkatten Nederland ondersteunt en faciliteert aangesloten zwerfkattenorganisaties daarbij. Vanuit een coördinatiefunctie zet Stichting Zwerfkatten Nederland specifieke vangacties door vanuit een projectplan wat door Stichting Zwerfkatten Nederland wordt gemaakt. Vanuit een projectplan worden zwerfkattenorganisaties gevraagd om specifieke vangacties uit te voeren. Als beide partijen een vangactie na overleg accorderen, wordt een schriftelijke overeenkomst opgesteld, waarin het wie, wat, waar en hoe (inclusief de financiële vergoedingen) qua werkwijze en uitvoering wordt vastgelegd.

Voorwaarden vanuit Stichting Zwerfkatten Nederland

Naast de overeenkomsten kunnen zwerfkattenorganisaties onder toezicht van Stichting Zwerfkatten Nederland via machtigingen op persoonsniveau gebruik maken van de provinciale ontheffingen van Stichting Zwerfkatten Nederland. Ontheffingen zijn nodig voor het gebruik maken van kastvallen (vangkooien) en het uitzetten van verwilderde en wilde zwerfkatten op de vangplek. De voorwaarden voor de ontheffing verschillen per provincie en dienen strikt te worden nageleefd op straffe van het intrekken van de machtiging in geval een organisatie de ontheffingsregelgeving niet nauwgezet hanteert. Hierbij zijn met name de voorwaarden en het overleg bij het terugzetten van zwerfkatten essentieel, waarbij voorafgaand aan het uitzetten van groepen katten Stichting Zwerfkatten Nederland geraadpleegd wordt.

Voor een uitgebreide beschrijving van alles wat TNRC betreft, is het TNR-handboek geschreven (mei 2017, Radstake), wat te bestellen of te downloaden is op de website van Stichting Zwerfkatten Nederland.

Stichting Zwerfkatten Nederland stelt zich beschikbaar voor advies op alle terreinen, van praktijk tot beleid en verwacht van deelnemende organisaties pro-activiteit bij twijfel in de uitvoering van de vangopdracht.

(Ver)wil(der)de zwerfkatten worden in daartoe gespecialiseerde kattenopvangen verzorgd. De opvang valt onder het bedrijfsmatig houden van huisdieren en bijgevolg dient de opvang zich te houden aan de regelgeving voor dierenwelzijn, huisvesting en vakbekwaamheid². Als richtlijn is bepaald dat als u rond de twintig zwerfkatten per jaar opvangt, u bedrijfsmatig dieren houdt.

De wettelijke bepalingen vanuit de Wet Dieren worden strikt nageleefd. Een volwassen kat wordt binnen vijf werkdagen na binnenkomst gevaccineerd tegen kattenziekte (Panleucopenievirus) en niesziekte (Feline herpes- en calicivirus). Een kitten wordt binnen 7 weken na de geboorte gevaccineerd. Voor plaatsing wordt de kat uiterlijk 7 dagen voor de verkoop of aflevering gevaccineerd.

Werkwijze TNR-C

Door samen te werken met en op machtiging te werken van Stichting Zwerfkatten Nederland, garandeert betrokkene te werken volgens onderstaand TNRC-protocol;

I. TRAP

a. Voorbereiding vangactie

Voordat een vangactie van start gaat, wordt buurtonderzoek gedaan om hoeveel zwerfkatten het gaat, de mogelijke herkomst of eigenaarschap van de zwerfkatten. Indien noodzakelijk wordt de eigenaar van de grond waarop gevangen gaat worden om toestemming gevraagd. Omwonenden worden geïnformeerd over de vangactie en maatregelen worden genomen opdat er geen huiskatten gevangen worden. Er wordt geverifieerd of de vangactie mag plaatsvinden conform de voorwaarden van de ontheffing van de betreffende provincie. Voor de vangactie wordt overleg gevoerd voor de mogelijkheden van het terugzetten van de zwerfkatten in de buitengebieden, rondom de stiltegebieden en Natura 2000 gebieden, conform de voorwaarden van de ontheffing, met betrokken partijen (Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten of de Jagersvereniging). Indien de vangactie kwetsbare natuur- of stiltegebieden betreffen, wordt overlegd met Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten of de Jagersvereniging over het doen van een nulmeting.

b. Het vangproces

Voor het vangen worden kastvallen (in de volksmond vangkooien) gebruikt. Kastvallen zijn van degelijke kwaliteit en veroorzaken geen schade aan de kat (obstakels, staartbeschadiging bij dichtvallen en dergelijke). Indien er gebruik wordt gemaakt van een open kastval, dan wordt de kastval continue bewaakt en niet achtergelaten. Indien een kastval onbewaakt wordt achtergelaten, dan heeft de kastval een naam en telefoonnummer van de organisatie die 24 uur bereikbaar is. Een onbewaakte kastval wordt minimaal tweemaal per etmaal gecontroleerd. Een onbewaakte kastval beschermt de gevangen kat tegen weersinvloeden (wind, regen, sneeuw en dergelijke). Bij het vangen mogen geen kittens die jonger zijn dan zeven weken zonder de moederpoes meegenomen worden. Let in de kittentijd op dat een lacterende poes die gevangen is, haar kittens niet ter verhongering achterlaat. In geval tekenen van zogen zichtbaar zijn, dient de moederpoes terstond vrij te worden gelaten op de vangplek.

c. Controle eigenaarschap

De gevangen kat wordt zo spoedig mogelijk naar de zwerfkattenopvang vervoerd en op veilige wijze gecontroleerd op tekenen van een eigenaar (chip, halsbandje) en neutralisatiestaat (eartip).

II. NEUTER

a. Logistiek

De zwerfkate wordt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen vijf werkdagen veterinair behandeld. In de opvang dient opgelet te worden of een poes lacteert en bijgevolg eventuele kittens achterlaat. Als dit het geval lijkt, dan wordt de moederpoes zo spoedig mogelijk teruggezet te worden op de vangplek.

b. Veterinaire behandeling

De zwerfkate wordt geneutraliseerd (gecastreerd). Daarnaast wordt de zwerfkate ontwormd en ontvlooid, gevaccineerd, gechipt, ge (indien dierenarts deze behandeling uitvoert) eartipt en de oren en het gebit worden gecontroleerd en indien nodig behandeld tegen oormijt en tandsteen. Indien de zwerfkate gewond is, wordt naar beste vermogen behandeling ingezet, mits er een reële kans is op genezing. Bij alle in te zetten behandelingen wordt de afweging meegenomen dat een wilde zwerfkate in een opvang continue aan stress onderhevig is, wat het genezingsproces niet

bevordert. Indien van toepassing, wordt slechts tot euthanasie overgegaan, indien meerdere mensen (euthanasiecommissie) hiermee instemmen.

c. Herstelperiode

Een geneutraliseerde kater wordt na minimaal twaalf uur herstelperiode uitgezet, rekening houdend met de weersomstandigheden (later in de winter). Een geneutraliseerde poes wordt na minimaal 48 uur herstelperiode uitgezet. Een geneutraliseerde drachtige poes wordt na minimaal 72 uur uitgezet.

III. RELOCATE OF RETURN

a. Resocialisatie en plaatsing

Alle zwervkatten krijgen een resocialisatiekans door de zwervkat in observatie te nemen en het gedrag van de zwervkat naar mensen toe te onderzoeken. De verwilderde zwervkat kan een achtergelaten huiskat zijn. Wild gedrag in een vangkooi of vervoerkooi zegt niets over de mate van sociaal gedrag naar mensen. Daarom dient de zwervkat enkele dagen de tijd te krijgen te resocialiseren. Een wilde zwervkat die niet is ingeprent op mensen, zal dat nooit meer leren. Het is dierenmishandeling om te proberen deze wilde zwervkatten in een verblijf opgesloten te houden en te socialiseren. Kittens worden voor hun zestiende week gesocialiseerd op mensen. Naarmate het kitten ouder wordt richting 16 weken, zal dit proces moeizamer gaan en het resultaat minder gesocialiseerd zijn.

b. Buitenplekken

Als de resocialisatie onvoldoende is om geplaatst te worden als huiskat, maar de zwervkat zoekt toch toenadering naar mensen, dan worden de zwervkatten bij voorkeur herplaatst op een buitenplek zoals op een manege, boerderij of tuinkas. Van belang is dat de buitenplek beoordeeld wordt op locatie bij of naast een stiltegebied of Natura 2000 gebied, waar de predatiedruk op weide- en akkervogels en/of beschermde diersoorten hoog is. In dat laatste geval wordt voor terugplaatsing overleg gepleegd met Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en/of de Jagersvereniging.

c. Terugplaatsen op vangplek

Indien mogelijk worden wilde zwervkatten op de vanglocatie in hun vertrouwde omgeving teruggeplaatst. Dit terugplaatsen mag alleen als dat in overeenstemming is met de voorwaarden van de ontheffingstekst van de provincie en in ieder geval niet in stiltegebieden, Natura 2000 gebieden of op plaatsen waar de predatiedruk aanzienlijk is.

Van het totaal aantal zwervkatten wat gevangen wordt, wijzen gemiddelde jaarcijfers van zwervkattenorganisaties uit dat van de gevangen zwervkatten:

1. een derde kittens zijn die gesocialiseerd en geplaatst worden
2. ongeveer 9% vanwege ongeneeslijke ziekten of onhaalbare behandeling geëuthanaseerd worden
3. ongeveer 8% retour gaat naar de eigenaar
4. een zesde geresocialiseerd en als huiskat of buitenkat geplaatst worden en
5. een derde teruggezet wordt op de vangplek.

De toekomstverwachting is dat als huiskatten door gemeenten verplicht gechipt en geregistreerd worden door de eigenaar, het minder gemakkelijk wordt om een huiskat achter te laten. Ook verstoppert opvangcentra voor verminderde zwervkatten minder snel vanuit de wettelijke plicht om een mogelijk gedomesticeerd huiskat twee weken in bewaring te nemen met de aankomende chipplicht vanuit gemeenten. Immers, de bepaling of een zwervkat een achtergelaten of verloren huiskat is, wordt sneller beoordeeld aan de hand van een aan- of afwezige chip: geen chip maakt de gevangen kat tot zwervkat en wel een chip (ook al zijn de registratie gegevens niet meer correct) maakt de gevangen kat tot een (achtergelaten) huiskat.

IV. CARE

TNR-projecten falen in het doel om het aantal zwervkatten te verminderen, als er geen systematische opvolging is na de initiële vangactie. Aanwas van nieuwe achtergelaten katten dient snel weggevangen te worden, opdat de nieuwe zwervkatten nog niet verwilderd zijn en voor herplaatsing via het asieltcircuit in aanmerking komen. Tevens dient aanwas door een met de vangactie 'gemiste' zwervkat in tweede instantie alsnog geneutraliseerd te worden.

Door monitoring van de zwervkatten door bijvoorbeeld het in geringe mate bijvoeren van de zwervkatten, wordt de gezondheid van de zwervkatten in de gaten gehouden. In geval een zwervkat ziek of gewond is, wordt de zwervkat opnieuw gevangen opdat veterinaire zorg verleend kan worden.

Registratie

Om deel te nemen aan TNRC-projecten vanuit Stichting Zwervkatten Nederland, wordt een nauwgezette registratie bijgehouden, conform het format van Stichting Zwervkatten Nederland. Hierbij wordt genoteerd:

1. Datum van vangen
2. Uniek vangkattnummer
3. Postcode vangplek met indien mogelijk, huisnummer

4. Bodemgebruik vangplek conform CBS-systematiek
5. Plaats of gemeente
6. Aantal katten en kittens (= kat tot en met zes maanden)
7. Aantal gewonde of zieke katten
8. Door organisatie geneutraliseerde poezen/katers, inclusief verwilderd of tam
9. Aantal geëuthanaseerde of spontaan overleden katten
10. Aantal al geneutraliseerde katten met en zonder eartip
11. Naam dierenarts waar de zwervkat geneutraliseerd is
12. Registratie van chipnummer
13. Datum van uitzetten
14. Plaats van uitzetten
15. Aantal katten wat retour eigenaar is gegaan
16. Aantal herplaatste katten via (re)socialisatie van katten of kittens, via asiel of niet en aantal katten naar een buitenplek.

Alle geregistreerde gegevens worden centraal bij Stichting Zwervkatten Nederland geanalyseerd, opdat de stand van de zwervkat in Nederland inzichtelijk wordt. De registratie is op provinciaal niveau nodig om de verplichte rapportage voor het verkrijgen van de uitzetvergunning te kunnen verstrekken. Deelnemende organisaties verplichten zich tot het eens per kwartaal aanleveren van deze cijfers.

Samenwerkingsovereenkomst

Door het ondertekenen van deze gedragscode, verplicht de zwervkattenorganisatie zich te houden aan bovenstaande gedragscode. De verantwoordelijke van de zwervkattenorganisatie ziet toe op correcte naleving van de gedragscode inclusief de voorwaarden van de provinciale ontheffing en rapporteert afwijkingen daarvan aan Stichting Zwervkatten Nederland. Als de deze gedragscode niet wordt nageleefd, wordt de samenwerking met de betreffende organisatie opgeschort en de machtigingen op de ontheffing per direct ingetrokken.

Hierbij verklaart ondergetekende als de tekenbevoegde verantwoordelijke van de zwervkattenorganisatie, zich te houden aan deze gedragscode en toezicht te houden op naleving van de gedragscode door betrokken medewerkers en vrijwilligers.

Naam stichting:

Verantwoordelijk bestuurder:

Handtekening bestuurder

Datum en plaats van ondertekening